

Kəlbəcər Şəhəri Günü Azərbaycan xalqının taleyində müstəsna rəmzi və mənavi anlam daşıyan günlərdən biridir. Prezident İlham Əliyevin bu qərarı həm Vətən tariximizin qeyd edilməsi, həm də işğaldan azad olunmuş torpaqlarda yeni həyatın başlanmasını göstərən siyasi mesajdır. Kəlbəcər Şəhəri Günü həm qürur, həm də gələcəyə inam günüdür. Bu gün təkcə bir şəhərin qeyd olunması deyil, həm də uzun illər həsrətli ilə yaşadığımız doğma yurdumuza qayıdışı, işğalın dəhşətlərindən sonra dirçəliş və yenidən quruculuq mərhələsinə qədəm qoymağın böyük bayramıdır. Otuz ilə yaxın davam edən ayrılıqdan sonra Kəlbəcərin yenidən Azərbaycan nəzarətinə keçməsi, bu torpağın üzərində Azərbaycan bayrağının qürurla dalğalanması xalqımız üçün tarixdə bənzəri olmayan dönüş nöqtəsidir. Bu hadisə həm də sübut edir ki, torpaq uğrunda can verməyə hazır olan bir millətin iradəsi heç zaman qırılmaz, tarixi ədalət gec-tez öz yerini tapar.

Kəlbəcər Azərbaycanın ən zəngin, ən əzəmətli bölgələrindən biri olmaqla, həm strateji əhəmiyyət daşıyır, həm də öz təbiət gözəllikləri ilə seçilir. Qarlı dağları, dərin meşələri, dərələrdən axan çayları, istisu kimi təbii sərvətləri bu diyarı təkcə yurd deyil, həm də bir təbiət möcüzəsinə çevirir. İşğal illərində Kəlbəcərin bu gözəllikləri dağıdılmış, talan edilmiş, kəndlər yandırılmış, yollar yarasız hala salınmışdı. Lakin bütün bu zərərlərə baxmayaraq, xalqımızın qəlbində Kəlbəcəre sevgi və həsrət heç vaxt solmadı. Hər bir azərbaycanlı bilirdi ki, bir gün bu torpaqlar yenə öz sahibinə qaydacaq və həyat burada yenidən çiçəklənəcək.

44 günlük Vətən müharibəsi və ardınca baş tutan 2020-ci ilin tarixi 25 noyabr qayıdışı Azərbaycan xalqının yaddaşına silinməz şəkildə həkk olundu. Bu qayıdış təkcə hərbi-siyasi uğur deyildi, həm də milli birlik, xalq-İttidat həmrəyliyi, Ali Baş Komandanın qətiyyəti və Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində mümkün olmuş böyük vətənin davamı idi. Kəlbəcər

şəhəri Vətən müharibəsi və ardınca baş tutan 2020-ci ilin tarixi 25 noyabr qayıdışı Azərbaycan xalqının yaddaşına silinməz şəkildə həkk olundu. Bu qayıdış təkcə hərbi-siyasi uğur deyildi, həm də milli birlik, xalq-İttidat həmrəyliyi, Ali Baş Komandanın qətiyyəti və Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində mümkün olmuş böyük vətənin davamı idi. Kəlbəcər

şəhəri Vətən müharibəsi və ardınca baş tutan 2020-ci ilin tarixi 25 noyabr qayıdışı Azərbaycan xalqının yaddaşına silinməz şəkildə həkk olundu. Bu qayıdış təkcə hərbi-siyasi uğur deyildi, həm də milli birlik, xalq-İttidat həmrəyliyi, Ali Baş Komandanın qətiyyəti və Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində mümkün olmuş böyük vətənin davamı idi. Kəlbəcər

şəhəri Vətən müharibəsi və ardınca baş tutan 2020-ci ilin tarixi 25 noyabr qayıdışı Azərbaycan xalqının yaddaşına silinməz şəkildə həkk olundu. Bu qayıdış təkcə hərbi-siyasi uğur deyildi, həm də milli birlik, xalq-İttidat həmrəyliyi, Ali Baş Komandanın qətiyyəti və Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı sayəsində mümkün olmuş böyük vətənin davamı idi. Kəlbəcər

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Layihə çərçivəsində

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin dəstəyi ilə "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə "Böyük Qayıdış" istiqaməti üzrə layihə çərçivəsində hazırlanmışdır.

və yenidən quruculuq işlərinin nəticələrinin nümayişi üçün bir platformaya çevrilir.

Bu gün Kəlbəcər bölgəsində sürətlə həyata keçirilən tikinti layihələri Azərbaycan azad edilmiş ərazilərdə təbii etdiyi "Böyük Qayıdış" modelinin ən bariz nümunəsidir. İşğaldan azad olunduqdan sonra bölgədə aparılan ilk qiymətləndirmələr dağıntının miqyasını bütün acı reallığı ilə üzə çıxarmışdı. Minlərlə ev, məktəb, tibb məntəqəsi, mədəniyyət evi, təsərrüfat sahələri tamamilə məhv edilmiş, təbii ehtiyatlar talan olunmuş, yaşayış məntəqələri yaşanmaz hala salınmışdı. Amma bütün bu dağıntıların arasında məğlub olmamış bir iradə dayanırdı. Dövlət

olunan enerji infrastrukturunun qurulması Kəlbəcəri Azərbaycanın "yaşıl enerji zonası" konsepsiyasının mərkəzinə çevirir. Bu, həm ekoloji dayanıqlılığı təmin edir, həm də regionu gələcəkdə yüksək texnologiyalara əsaslanan yaşayış mərkəzinə çevirir. Eyni zamanda enerji sərbəstliyinin təmin edilməsi bölgəyə qayıdacaq əhəlin rahat yaşaması üçün əsas zəmanətlərdən biridir.

Kəlbəcərin tanıtımında ən böyük amillərdən biri də turizm sektorunun inkişaf etdirilməsidir. İstisu kurortu, məşhur mineral sular, Səriyer yaylaqları, Lev çayı vadisi, Tutxun bulaqları və digər sayısız təbii inciləri bölgəni turizm cənnətinə çevirmək gücünə malikdir. Azərbaycan dövləti bu

Kəlbəcər Şəhəri Günü Azərbaycan xalqının birlik ruhunun simvoludur

bəcər kimi strateji əhəmiyyətli, dağlıq relyefə malik bir rayonun itkisiz və mühərisiz şəkildə geri alınması ölkəmizin diplomatik və hərbi gücünün sifətinin nümunəsidir. Bu, dünya siyasi arenasında Azərbaycan reallıqlarının yeni mərhələsinin başlanğıcı oldu.

Kəlbəcəre böyük qayıdış təkcə əsgərin addımı ilə başlamadı, həm də millətin qəlbində yenidən doğuldu. Bu gün Kəlbəcər Şəhəri Günü qeyd edilərkən insanları yalnız sevinmir, həm də bir zamanlar qarənliq içində qalmış bir torpağın işığa qovuşmasını xatırlayırlar. Çünki qayıdış, əslində, fiziki hərəkət deyil, mənavi dirçəlişdir. Bugün Kəlbəcəre yol çəkilməsi, infrastrukturun qurulması, dağıdılmış kəndlərin yenidən salınması, sosial obyektlərin tikilməsi, tunellərin, körpülərin inşası böyük layihələr kimi görünür də, əslində, bir xalqın öz ruhunu geri qaytarmasının təzahürüdür.

Azərbaycan dövləti Kəlbəcərdə bərpa və yenidənqurma işlərinə genişmiqyaslı şəkildə start verib. Murovdağ silsiləsinə yararaq çəkilən yeni tunellər, magistral yollar, yaşıl enerji zonası konsepsiyası ilə həyata keçirilən layihələr bu bölgəni gələcəyin ən inkişaf etmiş mərkəzlərindən birinə çevirmək məqsədi daşıyır. Kəlbəcərin təmiz enerjiyə əsaslanan iqtisadi model üzərində qurulması həm ekoloji balansı qoruyacaq, həm də bölgəyə yeni nəfəs verəcək. Bu gün Kəlbəcərin kəndlərində bərpa olunan evlər, məktəblər, xəstəxanalar, turist marşrutları, "Ağıllı kənd" layihələri yalnız infrastruktur deyil, həm də gələcək nəsillərin həyatına qoyulan möhkəm təməldir.

Bütün bu inkişaf Kəlbəcər sakinlərinin dönüşü üçün böyük imkan yaradır. İşğal illərində doğma yurtdan ayrılmış insanlar indi ümidlə kəndlərinə qayıtmağı gözləyir. Kəlbəcər Şəhəri Günü həmin insanların taleyində bir qapı kimi açılır - qayıdış qapısı. Onlar üçün bu gün sadəcə bir tarix deyil, həm də yenidən doğuluş günüdür. Bu torpağın hər qarışında xatirələr, keçmiş izləri, babaların həyatı yaşayır. Kəlbəcəre qayıdan insanlar yalnız torpağa deyil, həm də öz kimliklərinə, köklərinə, ailə tarixlərinə geri döndürür.

Kəlbəcərin böyük qayıdışı həm də milli yaddaşın bərpasıdır. İşğal dövründə dağıdılmış məscidlər, tarixi abidələr, qədim qayauşt təsvirlər, Alban məbədləri, qəbiristanlıqlar Azərbaycan xalqının minillik tarixini özündə daşıyır. Bu abidələrin bəzilərini bərpa olunur, bəziləri isə yenidən in-

raq doğura bilar. Təbii, dağları, bulaqları, yaylaqları, istirahət mərkəzləri Kəlbəcəri Cənubi Qafqazın ən cazibədar turizm istiqamətlərindən birinə çevirmək gücünə malikdir. Bu da bölgənin sosial-iqtisadi dirçəlişinə mühüm töhfə verəcək.

Nəticə etibarilə, Kəlbəcər Şəhəri Günü bütün Azərbaycan xalqı üçün həm qürur, həm də ümid rəmzidir. Bu gün biz torpaqlarımıza sahib çıxmanın məsuliyyətini, tarixi ədalətin bərpasının sevincini və gələcək nəsillərə güclü bir vətən mirası qoymağın qətiyyətini yaşayırıq. Kəlbəcəre böyük qayıdış yalnız bizim dövrün hadisəsi deyil, həm də gələcək nəsillərin yaddaşında bir millətin iradəsinin, birliyinin və haqq yolunun təntənəsi kimi qalacaq.

Kəlbəcəre böyük qayıdış təkcə torpağın azad olunması ilə başa çatmır; bu, genişmiqyaslı dövlət proqramları, strateji planlaşdırma, sosial layihələr və uzunmüddətli inkişaf vizyonu ilə möhkəmləndirilmiş çoxşaxəli bir prosesdir. Bu mərhələdə dövlətin ortaya qoyduğu iradə, bölgədə həyatın sıfırdan yenidən qurulması, insanların doğma yurdlarına təhlükəsiz şəkildə qayıtması, iqtisadiyyatın bərpası və regionun müasir standartlara uyğun inkişaf etdirilməsi istiqamətində böyük addımlar atılır. Buna görə də Kəlbəcər Şəhəri Günü qeyd olunması artıq təkcə tarixi qayıdışın xatırlanması deyil, həm də bərpa

let bu torpaqları yenidən dirçəltmək üçün ən müasir urbanizasiya konsepsiyalarını tətbiq etməyə qərar verdi. Bu seçim təsəddüf deyildi: Kəlbəcər gələcəyin şəhər modeli üçün ən ideal bölgələrdən biridir - zəngin təbiəti, təmiz enerjiyə əlçatanlığı, turizm potensialı və strateji mövqeyi ilə Azərbaycanın yeni inkişaf xəritəsində mühüm yer tutur.

Bölgədə həyata keçirilən yol-tunel layihələri Kəlbəcərin gələcəyinin əsası sayılır. Murovdağ tuneli, Çaykənd-Kəlbəcər istisu magistral xətti və digər yeni yollar həm təhlükəsiz gediş-gəlişi təmin edir, həm də Kəlbəcəri Azərbaycan iqtisadi sistemində inteqrasiya edən əsas infrastruktur layihələridir. Bu yolların çəkilməsi sadəcə fiziki əlaqə yaratmır, həm də bölgəyə investisiya axını gücləndirir, yeni iş yerləri yaradır, əhəlinin geri dönüşünü sürətləndirir. Tunellərin çəkilməsi isə coğrafi sərtliliyi aradan qaldıraraq Kəlbəcəri ölkənin şimal və qərb bölgələri ilə birbaşa əlaqələndirir. Bu, gələcəkdə ticarət, logistika, turizm və sosial mobilitə baxımından bölgənin potensialını qat-qat artıracaq.

Kəlbəcərin bərpasında ən mühüm istiqamətlərdən biri də "ağıllı kənd" və "ağıllı şəhər" modelidir. Dövlət bu qayıdışın təkcə fiziki deyil, həm də intellektual əsaslarla həyata keçirilməsini hədəfləyir. Yeni qəsəbələrə günəş panelləri, külək turbinaları, su elektrik stansiyaları kimi bərpa

təbii sərvətlərin qorunması və inkişafı üçün xüsusi layihələr həyata keçirir. Yeni turizm mərkəzləri, istirahət kompleksləri, dağ-xizək marşrutları, ekoloji parklara yönəlik proqramlar Kəlbəcəri gələcəkdə beynəlxalq səviyyədə tanınan turizm məkanına çevirmək potensialına sahib edir. Bu, həm yerli iqtisadiyyata böyük töhfə verəcək, həm də ölkənin turizm sektoruna yeni nəfəs gətirəcək.

Kəlbəcərin bərpa prosesi yalnız infrastruktur deyil, həm də bölgənin insan potensialını əhatə edir. Bölgədən məcburi köçkün düşmüş minlərlə insanın geri dönməsi üçün dövlət həm yaşayış sahələri, həm sosial təminat, həm də məşğulluq imkanları yaradacaq. Bu qayıdış sadəcə evə dönüş deyil, həm də yeni həyatın başlanğıcıdır. Bölgədə kənd təsərrüfatı, heyvandarlıq, arıçılıq, turizm və sənaye sahələrində yeni iş yerlərinin açılması insanların yaşayış səviyyəsini artıracaq, bölgənin sosial dinamikasını gücləndirəcək.

Bu prosesin ən dərin mənavi tərəfi isə Kəlbəcərin xalq yaddaşında tutduğu yerdir. Onillər boyunca Kəlbəcər haqqında yazılan şeirlər, çəkilən filmlər, yazılan xatirələr bir xalqın mənavi dirəncinin ifadəsi oldu. Bu gün həmin yaddaş fiziki olaraq reallaşır, artıq xəyallarda deyil, realda öz əksini tapır. Qayıdış insanlarda həm sevinc, həm də bir məsuliyyət hissi yaradır. Bu torpaq əmanətdir - şəhidlərimizin əmanəti. Ona görə də Kəlbəcəre qayıdan hər bir insan bu torpağın həm sahibi, həm də qoruyucusu rolunu daşıyır.

Kəlbəcər Şəhəri Günüün keçirilməsi bu baxımdan xüsusi rəmzi əhəmiyyətə malikdir. Bu gün bölgənin hər bir daşının, hər bir çiçəyinin, hər bir ağacının yenidən həyat tapmasını simvolizə edir. Bu gün biz təkcə keçmiş yad etmirik, həm də gələcəyi planlaşdırırıq. Bu günün keçirilməsi həm dövlətin, həm xalqın Kəlbəcəre bağlılığını, gələcək inkişaf iradəsinin nümayişidir.

Bu prosesin davamında Kəlbəcərin müasir urbanizasiya modelinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilməsi bölgənin iqtisadi, turizm və mədəniyyət mərkəzinə çevrilməsini təmin edəcək. Bölgədə qurulan hər bir obyekt, çəkilən hər bir yol, tikilən hər bir ev böyük qayıdışın yeni səhifəsidir. Bu səhifələr bir gün Azərbaycanın ən inkişaf etmiş bölgələrindən biri olan Kəlbəcərin parlaq gələcəyini formalaşdıracaq.

Elmira İSAXAN